

Valmistelija: kaupunginjohtaja Juha Piironen, p. 044 758 1403

Selvitys

Kuopion kaupunkiseudun kunnissa (Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Suonenjoki ja Tuusniemi) on laadittu FCG Finnish Consulting Group Oy:n toimesta laaja palveluverkkoselvitys.

Tämän pykälän Liitteenä on FCG:n selvitysluonnos ja toimenpide-ehdotus Suonenjoen kaupungin osalta.

Selvityksen tavoitteena on kehittää ja optimoida Kuopion kaupungin ja kaupunkiseutualueiden kuntien raja-alueiden kasvatus-, opetus- ja vapaa-ajan palveluverkkoa. Selvityksessä on analyysi nykyisestä palveluverkosta ja se tarjoaa suosituksia palveluverkon kehittämiseksi vastaamaan paremmin kuntien taloudellisia resursseja ja palvelutarpeita vuoteen 2035 asti. Kuntaraja-alueiden yhteistyömahdollisuuksien tarkastelu tehdään Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Siilinjärven, Suonenjoen ja Tuusniemen kuntien kesken. Selvitys muodostuu nykytilan analyysistä, tarveanalyysistä, vaihtoehtojen arvioinnista ja suosituksista ja kehittämis ehdotuksista.

Väestöennusteen mukaisesti Suonenjoen kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä noin 62 lasta ja laskennallisella kolme ryhmää.

Vuosiluokkien 1–6 palvelutarve vähenee noin 160 lasta ja laskennallisesti kahdeksan opetusryhmää. Luokanopettajajärjestelmässä tämä tarkoittaa lähes vastaavaa määrää opettajia.

Vuosiluokilla 7–9 noin 86 oppilaan palvelutarpeen lasku vastaa 4,3 laskennallisen opetusryhmän opettajatyömäärää. Lukioikäisten määrä supistuu vuoteen 2035 mennessä noin 46 nuorella.

Suonenjoen kaupungin osalta Kuopion kaupunkiseudun kuntien palveluverkkoselvityksen tarkastelussa on mukana yksi yksikkö, Lempyyn koulu. Koulussa opiskelee tällä hetkellä 13 perusopetuksen oppilasta ja kaksi esioppilasta. Lempyyn koulun osalta on tunnistettu kuntien välisen yhteistyön mahdollisuus Suonenjoen kaupungin ja Kuopion kaupungin kesken.

Selvityksen johtopäätöksissä **esitetään Lempyyn koulun lakkauttamista lukuvuoden 2025–2026 alusta lukien**. Oppilaille osoitetaan lähikoulu joko Suonenjoen keskustasta tai kuntien välisellä yhteistyösopimuksella Kuopion kaupungin Kurkimäen koulusta.

Suonenjoen kaupungin muut koulut sijaitsevat siten, että niiden osalta ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella yhdistämistä Kuopion seutukunnan kuntien muiden koulujen kanssa. Sen sijaan Suonenjoen kaupungin koulut voivat toimia Kuopion kaupunkiseudun etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen edelläkävijöinä.

Selvityksen johtopäätöksissä todetaan lisäksi, että kunnan 0-6-vuotiaiden määrän lasku noin 60 lapsella ja 7-12- vuotiaiden määrän väheneminen yli 160 lapsella tulee huomioida Suonenjoen kaupungin tulevien vuosien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon hallinnassa. Erityisesti oppilasmäärän ennustettu lasku on sen verran merkittävä, että Suonenjoen kaupungin on hyvä varautua perusopetuksen palveluverkon supistamiseen. Jos oppilasmäärän lasku toteutunee 2030-luvulla ennustetulla tavalla, tulee kaupungin harkittavaksi, hyväksyykö se palveluverkossaan vajaatäyttöiset ja vajaakäytössä olevat päiväkodit ja koulut vai tiivistääkö kaupunki palveluverkkoaan vastaamaan peremmin sen hetken lapsi- ja oppilasmääriä.

Nyt **liitteenä** oleva selvitystä on tuotu esiin kaupunginhallituksen 17.3.2025 ja kasvun ja oppimisen lautakunnan 25.3.2025 kokouksissa Suonenjoen kaupungin luottamushenkilöille. Selvitys esitellään Kuopion kaupunkiseudun päättäjille pidettävässä seutuseminaarissa torstaina 27.3.2025. Raportti julkaistaan kokonaisuudessaan kaikkien kuntien osalta maaliskuun vaihteessa.

Suonenjoen kaupungin oma palveluverkkoselvitys

Viimeisin koulutuspalvelujen palveluverkkoselvitys on käsitelty Kaupunginhallituksessa 13.06.2022 § 136 ja kaupunginvaltuustossa 20.06.2022 § 31. Selvitys löytyy kokonaisuudessaan kaupungin www-sivuilta osoitteesta:

<https://suonenjoki.fi/etusivu/kasvatus-ja-koulutus/tarkea-tietaa/muut-suunnitelmat-ja-toimintamallit/palveluverkkoselvitys-2022/>

Selvitys pitää sisällään laajan kokonaisuuden päätöksentekomenettelyn vaiheista, jotka tulee ottaa huomioon, kun kunnassa valmistellaan koulun lakkauttamista koskeva asia valtuuston päätettäväksi. Keskeiset huomioon otettavat säännökset ovat hallintolain säännökset selvittämisvelvollisuudesta sekä kuntalain ja hallintolain säännökset vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta. Lisäksi kuntalain ja hallintolain esteellisyyssäännökset tulee huomioida.

Laadittu selvitys pitää sisällään lapsivaikutusten arvioinnin. Lapsivaikutusten arvioinnilla varmistetaan, että erilaiset päätökset ovat lasten edun mukaisia ja ettei lapsen oikeuksia tahattomasti loukata. Lapsivaikutusten arviointi tekee näkyväksi ehdotuksen hyödyt, haitat ja mahdolliset ristiriidat. Jos haittoja ei voida välttää, voidaan päätöksen toimeenpanossa kiinnittää huomiota niiden lieventämiseen.

Itä-Suomen aluehallintoviraston antamat vastaukset

Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut oman vastauksensa (ISAVI/12085/2023 ja ISAVI/11974/2023) kaupungin aikaisempiin palveluverkko ja opetustoimen ratkaisuihin. Kouluverkkoa koskevan päätöksenteon osalta Aluehallintovirasto toteaa vastauksessaan, ettei asiassa ilmene konkreettisia syitä, joiden johdosta olisi syytä epäillä lapsen edun jääneen huomioimatta päätöksenteossa. Aluehallintovirasto katsoo, ettei asiassa ilmene seikkoja, joiden johdosta olisi syytä epäillä toimitun vastoin lakia. Aluehallintoviraston vastauksessa viitataan KHO:n koulujen yhdistämistä koskevan asian päätökseen (KHO 1408/2016), joka huomioon ottaen Aluehallintovirasto katsoo, ettei asiassa ole tullut ilmi seikkoja, joiden johdosta olisi syytä epäillä, että Suonenjoen kaupungissa olisi toimittu vastoin lakia myöskään lähikouluperiaatetta koskevassa asiassa. Lisäksi Aluehallintoviraston opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

yhtyy Aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen käsitykseen, ettei asiassa ole tarpeen suorittaa enempää kuulemisia liittyen opetusryhmien yhdistämiseen tai opetuksen siirtämiseen Yhtenäiskoululle.

Lempyyn koulusta

Lempyyn koulun lakkauttaminen on ollut laajasti esillä 2020-luvun päätöksenteossa. Asia on ollut päätösvaiheen ratkaisuna muun muassa seuraavissa kaupungin luottamustoimielimien päätöksissä:

- Koulutuslautakunta 15.09.2020 § 76
- Koulutuslautakunta 09.12.2020 § 108
- Koulutuslautakunta 9.11.2021 § 62
- Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 307
- Kaupunginhallitus 13.06.2022 § 136

Valtuuston päätöksentekomenettelyssä Lempyyn koulua ei ole päätetty lakkauttaa.

Aikaisemman palveluverkkoprosessin alussa Lempyyn koulussa oli noin 30 oppilasta. Nykyisellään Lempyyn koulussa on 13 oppilasta ja kaksi esikoululaista. Oppilasennusteen mukaan oppilasmäärä ei ole kasvamassa nykyisestä tulevien vuosien aikana.

Lempyyn koulussa on edelleen neljä työntekijää ja viikoittain käyvä erityisopettaja sekä tarvittaessa kiertävää opetus- ja oppilashuollon henkilöstöä. Oppilasmäärän mukaisesti koulun henkilöstörakenne tulisi olla lähempänä 1-2 työntekijää kuin neljää. Työntekijän näkökulmasta 1-2 työntekijän irrallinen työpiste on riskialtis niin henkilöstömäärän kuin mahdollisen kuormittavuuden näkökulmasta. Lisäksi ennakkoselvityksessä on noussut esiin, että joidenkin koulun oppilaiden osalta koulukuljetuksiin käytetty aika on jopa 20-30 min. pidempi Lempyyn kouluun kuin kuljetusaika Suonenjoen keskusta. Tarkemmassa selvityksessä on syytä arvioida myös lasten edun mukainen opetusratkaisu ja mahdolliset oppimisen tuen kuin myös oppilashuollon tarpeet.

Kustannusrakenteeltaan koulu on hintava. Koulun toiminnan ylläpidon vuosikustannus nousevat liki 500.000 euroon (ml. kiinteistön ylläpidon kulut). Lisäksi koulukiinteistöön kohdentuu merkittävä korjaus- / investointitarve. Kokoluokaltaan yli miljoona euroa ja sitäkin suurempi, mikäli kaikki toiveet liikunta- ja harrastamisen mahdollisuuksien osalta otetaan huomioon kaupungin omaan taseeseen rakennettavan uuden koulun muodossa. Koulurakennuksen kunto on heikko.

Nyt Kuopion kaupunkiseudun selvityksessä esille noussut esitys Lempyyn koulun lakkauttamisesta tukee kaupungin keskeisiä tavoitteita sopeutua muuttuvaan oppilasmäärään palveluverkkoa tiivistämällä. Tämä mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen, sopeuttaa hallintoa ja ennalta ehkäisee painetta verojen korottamiseen. Toki muutakin rakenteellista ja hallinnollista sopeuttamista on tehtävä Lempyyn koulun lakkauttamispäätöksen lisäksi laajamittaisesti kaupungin kaikilla toimialoilla.

Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Osallisille varataan mahdollisuus saada tietoa ja esittää mielipiteensä Lempyyn koulun lakkauttamisen palveluverkon suunnittelun selvitystyöstä, siinä esitetystä analyysistä nykyisestä palveluverkosta ja kehittämissuosituksista. Vaikutusmahdollisuuksille varaaminen sisältää tarvittaessa kuntalaistapaamisia ja/tai sähköisen kyselyn sekä mahdollisuus jättää mielipide kirjallisena Suonenjoen kaupungin kirjaamoon. Lisäksi pyydetään lakkauttamisprosessin edellyttämät lausunnot ja toteutetaan Suonenjoen kaupungin ohjeiden mukainen päätösten vaikutusten ennakoarviointi.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti (§ 19) valtuusto päättää perusopetus- ja lukioverkostosta.

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus

1. merkitsee tietoonsa laaditun Kuopion kaupunkiseudun palveluverkkoselvityksen (liite) ja siinä tehdyn esityksen Lempyyn koulun lakkauttamisesta lukuvuoden 2025–2026 alusta lukien.
2. tekee päätöksen Lempyyn koulun lakkauttamisprosessin aloittamisesta ja vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta.
3. velvoittaa toimialojen johtavat viranhaltijat valmistelevaan kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle yksityiskohtaisemman selvityksen Lempyyn koulun lakkauttamisesta. Valmistelun pohjana toimivat laaditut selvitykset, vaikutusten ennakoarvioinnit sekä vaikutusmahdollisuuksien varaamisessa esitetyt näkemykset.
4. käynnistää lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 §:n kohdan mukaiset yhteistoimintaneuvottelut koskien Lempyyn koulun ja tarvittaessa laajemmin kasvun ja oppimisen toimialan perusopetuksen henkilöstöä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 12.05.2025 § 123
144/12.00.00/2025

Valmistelijat: kaupunginjohtaja Juha Piironen, p. 044 758 1403, hallintojohtaja Raija Rantanen, p. 044 744 2933, kasvun ja oppimisen johtaja Anne Lahtivirta, p. 044 480 6048 ja tekninen johtaja Kimmo Hälinen, p. 0400 377 761

Suonenjoella tehdään päätöksiä, joilla on monenlaisia vaikutuksia esimerkiksi asukkaisiin, ympäristöön ja talouteen. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA, evaus, arviointi) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös voi vaikuttaa erilaisten ihmisryhmien elämään.

Arviointi tuottaa päätöksentekijöille tietoa valmisteilla olevan asian ratkaisuja toteuttamisvaihtoehtoista. Erilaisten vaihtoehtojen arviointi auttaa ennakoimaan päätöksen mahdollisia hyviä ja huonoja vaikutuksia. Arviointi auttaa kuvamaan, millä perustella tiettyyn ratkaisuun on päädytty.

Suonenjoen kaupungin arviointijärjestelmä pohjautuu Kuntaliiton suositukseen ja siinä arvioidaan päätösten vaikutuksia suhteessa kaupungin strategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan sekä päätösvaihtoehtojen kuntalaisvaikutuksia, ympäristövaikutuksia, organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia sekä taloudellisia vaikutuksia. Päätösten vaikutusten arvioinnin ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön kaupunginhallituksen päätöksellä 3.4.2023. Tämän jälkeen mallia on kehitetty eteenpäin ja uudistettu päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin periaatteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.4.2024.

Suonenjoen kaupungilla laajaa päätösten vaikutusten ennakoarviointia käytetään, kun päätöksellä arvioidaan olevan laajasti vaikutuksia strategian toteutumiseen, päätös kohdistuu useampiin ihmisryhmiin ja sillä on merkittäviä vaikutuksia useisiin näkökulmiin (ihmisten elinoloihin, terveyteen, viihtyvyyteen tai ympäristöön, organisaatioon, henkilöstöön tai talouteen ja elinvoimaisuuteen).

Lempyyn koulun lakkauttamisprosessia koskevasta asiasta on päätetty toteuttaa itse varsinaisen selvitystyön lisäksi laaja ennakkovaikutusten arviointi. Prosessin valmistelua ohjaa kaupunginjohtajan johtoryhmä. Asian valmistelusta on tiedotettu kaupungin www-sivuilla, jonne on avattu asiaa koskeva oma sivusto selvitysaineiston osalta:

<https://suonenjoki.fi/lempyyn-koulun-lakkauttamista-koskeva-selvitys/>

Laadittuun Lempyyn koulua koskevaan selvitysluonnokseen pyydetään kannanottoja 14.5.2025 klo 9.00 mennessä.

Lempyyn koulun lakkauttamiseen liittyvässä ennakkovaikutusten arvioinnissa on vertailuun valittu neljä vaihtoehtoa:

- Nykytilanteen säilyttäminen toistaiseksi
- Henkilöstöresurssin vähentäminen (1-opettajainen koulu) toiminnan jatkuminen toistaiseksi
- Henkilöstöresurssin vähentäminen lv 25-26 (1-opettajainen koulu) koulun lakkauttaminen lv 26-27
- Koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen

Ennakkovaikutusten arviointi on liitteenä.

Ennakkovaikutusten arviointi on laadittu Suonenjoen kaupunginhallituksen hyväksymien periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti seuraavista näkökulmista:

- tarkastellaan, toteuttaako päätösvaihtoehto kunnan strategiaa ja hyvinvointisuunnitelmaa
- asukkaisiin kohdistuvien vaikutusten arvioiminen
- ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioiminen
- organisaatioon ja henkilöstöön kohdistuvien vaikutusten arvioiminen
- talouteen kohdistuvien vaikutusten arvioiminen

Arvioinnin pohjalta voidaan todeta, että kaikissa neljässä vaihtoehdossa on positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia osa-alueita. Ennakkovaikutusten arvioinnin yhteenvedon johtopäätös on, että koulun lakkauttaminen on perustelluin vaihtoehto etenemiselle. Lakkauttamisen vaihtoehto toteuttaa muun muassa ikäryhmätaimisen opetuksen edut sekä opiskeluhuollon palvelujen saavutettavuuden kestäväällä tavalla. Ratkaisun etuna arvioidaan olevan myös laaja-alaisemmin asukkaiden väestömäärän nähden palvelutason säilyttämisen ja laadukkaiden perusopetuspalvelujen

toteuttamisen kokonaisuudessaan. Lisäksi palvelujen tuottamisen toiminnallisuus ja taloudellisuus toteutuvat selkeimmin lakkauttamisen myötä. Lempyyn koulun toiminnan jatkuminen ei vastaa kaupungin alenevaan lapsimäärään toteutettavaa älykästä sopeuttamista.

Koulun lakkauttamisen negatiiviset vaikutukset kohdentuvat Lempyyn alueella asuvien perusopetusikäisten perheiden arkeen. Arviossa esitetyt huolet kohdentuvat koulukuljetusmatkan kestoon ja totutun oppimisympäristön muutokseen. Myös pienen koulun edut ja alueen yhteisöllisyyden tunne voivat arvion perusteella heikentyä. Lakkauttamisen mahdollinen ajankohta kouluvuoden päättymisen läheisyydessä ja siitä johtuen mahdollisuus tutustua uuteen oppimisympäristöön ovat perusteltuja huolia vanhempien suunnalta. Koulun kunto on heikko ja vaatii investoinnin tilaratkaisun pidempikestoiseksi ratkaisuksi.

Koulun henkilöstömäärän alentamisen negatiiviset vaikutukset kohdentuvat muun muassa siihen, että 1-opettajainen koulu on haasteellinen ja haavoittuvainen vastuukysymysten ja työturvallisuuden näkökulmasta. Kaupungin strategian mukaisesti suonenjokelaisille järjestettävät palvelut eivät toteudu taloudellisesti järkevällä tavalla tämän vaihtoehdon arvioinnin osalta. Epävarmuus koulun ja opetuksen jatkuvuudessa ovat arvioitu kielteisiksi tämän vaihtoehdon osalta.

Päätöksenteko edellyttää vastuullisia ratkaisuja ja rohkeutta katsoa pidemmälle tulevaisuuteen. Epätietoisuus kestävästä päätöksestä kuormittaa kaikkia vaihtoehtoja. Eli asian selkeyttämiseksi edellytetään yksiselitteistä ja pidempikestoista päätöstä

Ennakkovaikutusten arvioinnissa sekä oppilaiden vanhemmille suunnatussa tilaisuudessa tuli esille muun muassa seuraavia asioita, jotka tulee varmistaa ennen käytännön toteuttamista:

- Kuljetusreitit varmistaminen ja vahvistaminen.
- Aikataulusta viestiminen ja uuteen kouluun tutustumisen mahdollistaminen.
- Esikouluun siirtyvien perheiden informointi ja ratkaisuehdotuksen läpikäynti

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus arvioi Lempyyn koulun lakkauttamisprosessia koskevan ennakkovaikutusten arvioinnin riittäväksi ja osaltaan hyväksyy laaditun ennakkovaikutusten arvioinnin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.